

VĒSTURISKI ZINĀMĀS ARHEOLOĢISKI AIZSARGĀJAMĀS VIETAS – KAPSĒTAS ĀRPUS VECRĪGAS ARHEOLOĢISKĀ KOMPLEKSA. (skat. Kopā ar situāciju attēlojošo karti)

NR. Kartē	Shape_Leng	Lokācija	Objekts	Apraksts	Veiktas izpētes	Avoti
1	200.242407	Melngaiļa/Strēlnieku	Nav zināms	Nav precizēts. Bijis norādīts 2000.gada apsekojumā , bet bez komentāriem un norādēm.	Izpēte nav veikta	Nav zināmi
2	439.3664674	Citadeles/Muitas	Zviedru garnizona baznīcas kapsēta	Ņemot vērā, ka koka baznīca zviedru garnizona vajadzībām Citadelē celta 17.gs. beigās un tās vietā 1725.-1728.g. uzcēla mūra baznīcu), pieļaujams, ka arī ap šo baznīcu atradusies kapsēta. Par to liecina atsevišķi nostāsti par cilvēku galvaskausu atradumiem Kronvalda bulvāra un Muitas ielas rajonā.	1970-to gadu sākumā, kad Pareizticīgo baznīcas telpās tika izveidota Ave Sol koncertzāle, arheoloģes G.Fedorenko vadībā tika likvidēti pie baznīcas esoši arhibīskapu un metropolitu apbedījumi. Materiāli glabājas Rīgas Vēstures un Kuģniecības muzeja fondos.	(Васильев Ю. Классицизм в архитектуре Риге.- Рига, 1961.- стр.51Sīkāk par Sv. Pētera un Pāvila baznīcu skatīt Rīgas vēsturiskā centra pilsētvides ģenēzes hronoloģiskā plāna 4. kartē nr. 352. Vita Banga, Marina Levina u.c. Rīgas dievnamu: arhitektūra un
3	361.4116596	Elizabetes/Eksporta	Kapsēta Anatomikuma tuvumā	Vienīgā informācija par šādu kapsētu, kura varētu būt pastāvējusi no 17.gs. atrodama vēsturnieka J.Juškēviča darbā, kurā diemžēl netiek norādīts šo ziņu avots. Liecības par cilvēku kaulu atradumiem zemes darbu laikā šajā rajonā mūsu rīcībā pagaidām nav.	Izpēte nav veikta	J. Juškēviča darbā “Vecā Rīga” (<i>Juškēvičs J. Vecā Rīga. 2.pārstrādātais un papildinātais izdevums.- R., 1994.- 39.lpp.</i>
4	296.1573244	Lāčplēša (?)	Kapsēta ap Akas ielu	Informācija par šādu kapsētu, kura varētu būt pastāvējusi no 15.gs. atrodama vēsturnieka J. Juškēviča darbā “Vecā Rīga), kurā diemžēl netiek norādīts šo ziņu avots. Aptuveni šajā rajonā (starp karātavām un kauna stabu) divi krusti, kas, iespējams, liecina par kapsētu, redzami Rīgas priekšpilsētu 17.gs. beigu panorāmā. Liecības par cilvēku kaulu atradumiem zemes darbu laikā šajā rajonā mūsu rīcībā pagaidām nav.	Izpēte nav veikta	Aptuveni Akas ielas rajonā Rīgas vēsturiskā centra pilsētvides ģenēzes hronoloģiskā plāna. Skatīt reprodukciju Blūms P. Rīgas priekšpilsētu attīstība // Koka Rīga. - R., 2001.- 40.-41.lpp.) ” (Juškēvičs J. Vecā Rīga. 2.pārstrādātais un papildinātais izdevums.- R., 1994.- 39.lpp.

5	158.6685441	Dzirnavu	Sv. Ģetrudes baznīcas kapsēta	Baznīca šeit atradusies jau no 15.gs. sākuma, 1559.gadā kopā ar priekšpilsētu nodedzināta. Vairākkārt nopostīta un atjaunota aptuveni tajā pašā vietā, pastāvēja līdz 19.gs. Vidum	Ar to saistāmas arī arheoloģiskas liecības - 1928.gadā, rokot pamatus jaunceltnei Brīvības ielā 6 (tagad starp Brīvības 40 un 44) atrasts liels skaits cilvēku kaulu un 18.gs. monētas (arhitekta P.Ārenda ziņojums un fotomateriāli LVM AN arhīvā) Brīvības ielas 40 nama pagrabos apbedījumi atklāti 1998. novembrī. Veicot pagriba telpu grīdu nomaiņu, strādnieki nelielā dziļumā atrada vairākus netraucētus un postītus skeletus. Kaulus no atklātajiem apbedījumiem apskatīja arheologi J.Graudonis un D. Svarāne, atzīstot, ka tie attiecināmi uz 16.-17.gs. 2007 gadā SIA Arhitektoniskās izpētes grupa veica arheoloģisko izpēti Brīvības ielas 40/42 gruntsgabālā M.Lūsēna vadībā. Atsegts 701 apbedījums un kaulu kambari, kass sniedz liecību par ~10 tukstošiem individu. Izpēti 1/3 daļa gruntsgabala. Atskaite matreīli pieejami NKMP arhīvā. Iespējams, ka šīs kapsētas teritorija bijis visai plaša un to var saistīt arī ar vēsturnieka J. Juškēviča minēto kapsētu ap Mazo Vērmanes dārzu (Juškēvičs J. Vecā Rīga. 2.pārstrādātais un papildinātais izdevums.- R., 1994.- 39.lpp.), par ko gan drošas arheoloģiskas liecības nav fiksētas.Pēc šobrīd nepārbaudām ziņām cilvēku kauli atrasti arī zemes darbu laikā Brīvības ielas 40 nama pagalmā, restorāna „Sams” virtuves izbūves laikā. Tāpat ir ziņas par cilvēku kaulu atradumiem Dzirnavu ielas 52 ēkas (restorāns „Red Fred”) pagriba padziļināšanas darbos. Šīs netiešās liecības norāda, ka atbilstoši vēsturiskajos plānos redzamajam Sv. Ģetrūdes baznīcas gruntsgabala novietojumam, senā kapsēta aizņēmusi ne tikai joslu gar tagadējo Brīvības ielu, bet prāvā teritorijā pletusies arī dienvidu – dienvidrietumu virzienā no tās, iespējams līdz Tērbatas ielai abās pusēs Dzirnavu ielai.	Ar nosaukumu S.Gertruden kerkhove kapsēta pirmo reizi minēta 1436.gadā “Rīgas mantojumu grāmatā” (Die Erbebücher der Stadt Riga 1384-1597./ Hrsg. Von J.G.L.Napiersky- Rīga, 1888, I, 718). Kapsēta pie baznīcas atzīmēta arī J.K. Broces publicētos 17.gs. otrās puses un 1700.gada Rīgas apkārtnes plānos (Broce J.K. Zīmējumi un apraksti. 2.sēj.- R., 1996, 33.,35.lpp.).
6	678.5261826	Sporta/Valdemāra, Bruņinieku		Rakstītajos vēstures avotos ziņas par kapsētu nav atrodamas. LVM AN arhīvā atrodamas ziņas, ka Latvijas Sporta biedrības laukuma DR stūrī K. Valdemāra ielā 65/67, rokot stabu, atrasti trīs cilvēku galvaskausi u.c. kauli (H. Riekstiņš, 1936.g.). Ir nepārbaudītas ziņas, ka cilvēku kauli bieži atrasti arī zemes darbos bij. alus darītavas “Rīga” teritorijā. 2020-tos gados veikti pārbaudes izrakumi M.Lūsēna vadībā, saglabājušies apbedījumi un/vai liecības par kulturslāni vaai senlietām netika atrastas.	Veikti arheoloģiskie pārbaudes izrakumi (3 šurfi; 12m2). Nepostīti apbedījumi netika konstatēti, taču visos šurfos atrasti cilvēku kauli. Atrastas arī baltmāla pīpju galvas, keramika u.c. lietas, kas datējamas ar 18.-19.gs. Ēku un pazemes komunikāciju demontāžas darbu laikā, veicot arheoloģisko izpēti atrasti savrupi cilvēku kauli un to fragmenti. Atsegti un fiksēti trīs samērā labi saglabājušies apbedījumi. Fiksētas koka šķirstu paliekas, atrasta keramika, baltmāla pīpju fragmenti u.c. Apbedījumi datēti ar 18.gs. otro pusi. Arheoloģiskās izpētes darbi veikti 2007 (M.Lūsēns), 2021 (U.kalējs).	
7	413.1278957	Jēzusbaznīcas/Elijas		Ņemot vērā, ka pirmā Jēzus baznīca celta 1638.gadā, iespējams, ka arī tās apkārtnē sākotnēji atradusies kapsēta. Ziņas par cilvēku kaulu atradumiem vai rakstiskas liecības par to gan nav zināmas. Bet veicot komunikāciju nomaiņas darbus, jārēķinās ar arheoloģiskās uzraudzības nepieciešamību	Zemes darbi nav notikuši	Riga und seine Bauten.- R., 1903.- S.162.

8	565.340569	Benjamiņas	Mēra kapi (?) Dzelzceļa stacijas vietā	Informācija par šādu kapsētu, kura varētu būt pastāvējusi līdz 16.gs. atrodama vēsturnieka J. Juškēviča darbā "Vecā Rīga" (Juškēvičs J. Vecā Rīga. 2.pārstrādātais un papildinātais izdevums.- R., 1994.-39.lpp.), kurā diemžēl netiek norādīts šo ziņu avots. Pieļaujams, ka kapsētu Stacijas rajonā varētu saistīt arī ar netālu bijušo Marijas pasludināšanas pareizticīgo baznīcu, kura pastāvējusi no aptuveni 1710.-1773.gadā.	Zemes darbi nav notikuši	Marijas pasludināšanas baznīcas iespējamo atrašanās vietu skatīt <i>Rīgas vēsturiskā centra pilsētvides ģenēzes hronoloģiskā plāna 4. kartē nr. 343.</i>
9	646.5209229	Centrāl/Lastādijas	Kapsēta (?) Centrāltirgus rajonā	Informācija par šādu kapsētu, kura varētu būt pastāvējusi no 17.gs. atrodama vēsturnieka J. Juškēviča darbā "Vecā Rīga" (Juškēvičs J. Vecā Rīga. 2.pārstrādātais un papildinātais izdevums.- R., 1994.-39.lpp.), kurā diemžēl netiek norādīts šo ziņu avots. Liecības par cilvēku kaulu atradumiem zemes darbu laikā šajā rajonā mūsu rīcībā pagaidām nav. Iespējams, ka kapsētu šajā rajonā varētu saistīt ar 1781.gadā pazīkto Sv. Nikolaja uniātu baznīcu.	Zemes darbi nav notikuši	Sv. Nikolaja uniātu baznīcas iespējamo atrašanās vietu skatīt <i>Rīgas vēsturiskā centra pilsētvides ģenēzes hronoloģiskā plāna 4. kartē nr. 412.</i>
10	417.8642655	Valdemāra/Elizabetes	Kapsēta pie pirmās Sv. Jura hospitāļa (Krusta) baznīcas	Kapsēta pie pirmās Sv. Jura hospitāļa (Krusta) baznīcas Sv. Jura hospitālis kopš 14.gs. atradās ārpus pilsētas mūriem (<i>Šterns I. Viduslaiku Rīga ārpus Rīgas // Senā Rīga.- R.,1998.-351.-352.lpp.</i>). Noteiktas ziņas par baznīcu pie hospitāļa ir no 17.gs. pirmās puses tā nodedzināta 1700.gadā, tuvojoties poļu - sakšu karaspēkam. 1704.gadā baznīcu atjaunoja nedaudz citā vietā (skatīt nr. 16.).	2004. gadā padziļinot ēkas pagrabu Kr.Valdemāra ielā 17, zem grīdas atsegti četri postīti apbedījumi, kas guldīti trīs kārtās. Iegūtas 17.-18.gs. senlietas. Arheoloģiskās uzraudzības darbu laikā Kr. Valdemāra ielas 7 pagalmā apbedījumi vai citas arheoloģiskas liecības nav atklātas. Secināts, ka hospitāļa un baznīcas vieta meklējama kvartālā starp Kr.Valdemāra, A.Pumpura, J.Alunāna un Elizabetes ielām. Arheoloģiskās izpētes darbi veikti 2004 (I. Melne), 2006 (M. Lūsēns).	Informāciju par Sv. Jura hospitāli un aptuvenu tā kādreizējo atrašanās vietu skatīt <i>Rīgas vēsturiskā centra pilsētvides ģenēzes hronoloģisko plānu 1.kartē nr. 48; 2.kartē nr. 118. (Šterns I. Viduslaiku Rīga ārpus Rīgas // Senā Rīga.- R.,1998.-351.-352.lpp.) (Broce J.K. Zīmējumi un apraksti. 2.sēj.- R., 1996, 62.lpp.),</i>
11	502.5827806	Kalpaka/Elizabetes	Kapsēta Strēlnieku dārzā	Kapsēta ar nosaukumu <i>S.Georgen Kirchhof</i> atzīmēta gravīrā, kura attēlo Rīgas pilsētas blokādi 1700.gadā. To acīmredzot var saistīt ar vēsturnieka J.Juškēviča minēto kapsētu Antonijas un Pumpura ielu rajonā	Izpēte nav veikta	<i>(Broce J.K. Zīmējumi un apraksti. 2.sēj.- R., 1996, 453.lpp.) (Juškēvičs J. Vecā Rīga. 2.pārstrādātais un papildinātais izdevums.- R., 1994.-39.lpp.).</i>
12	348.332467	Dzirnavu/Valdemāra	Kapsēta pie otrās sv.Jura hospitāļa (Krusta) baznīcas)	1704.gadā Rīgas rāte nolemj atjaunot baznīcu (skat. nr. 2) nedaudz citā vietā; 1710.gadā tā tiek nodedzināta, pēc tam iespējams atjaunota un pastāvējusi līdz 1754.gadam, kad Sv. Jura hospitālis tiek pārvietots uz iekšpilsētu. Drošu rakstītu ziņu par kapsētu ap šo baznīcu nav, tomēr netālu no tās iespējamās atrašanās vietas, iepretī Dzirnavu ielas 43	<i>(Svarāne D. Atskaite par arheoloģiskās uzraudzības darbiem Rīgā, 1988.gadā.- 3.lpp.)</i>	Baznīcas iespējamo atrašanās vietu un aprakstu par tās vēsturi skatīt Rīgas vēsturiskā centra pilsētvides ģenēzes hronoloģiskā plāna (Broce J.K. Zīmējumi un apraksti. 2.sēj.- R., 1996, 62.lpp.)

13	245.5032251	Ģertrūdes/Valdemāra	Kapsēta Pie Dzīvā avota baznīcas	Dzīvā avota baznīca (die griechische Kirche zur lebendigen Quelle) celta 1731.gadā garnizona kareivju slimnīcas apkalpošanai tagadējo K. Valdemāra un Ģertrūdes ielu stūrī. Nodegusi 1812.gadā Lai gan rakstīto avotu liecības par kapsētu pie baznīcas nav, ar to var saistīt LVM AN arhīva ziņas par cilvēku kaulu atradumiem Ģertrūdes ielas 2 nama pagalmā (V.Urtāns, gads nezināms) un ziņām par cilvēku galvaskausu u.c. kaulu atradumiem, rokot kanalizāciju, K. Valdemāra ielas 36 nama caurbrauktuvē (F.Brīvkalne, 1961.g.). Cilvēku kauli	Izpēte nav veikta	(Broce J.K. Zīmējumi un apraksti. 2.sēj.- R., 1996, 72.lpp.). (Celmiņš A. Pārskats par arheoloģiskās uzraudzības darbiem Rīgā 2002.gadā.- 7.lpp.).
14	307.2958393	Skolas/Stabu		Rakstītajos avotos ziņas par šādu kapsētu nav atrodamas, bet par tādu nepārprotami liecina arheoloģiskās liecības. LVM AN arhīvā atrodamas ziņas par cilvēku kaulu atradumiem kanalizācijas darbos Skolas ielā 28 (F. Jākobsons, 1928.g.) un cilvēku kaulu un viena apbedījuma atradumu Skolas un Stabu ielu stūrī (F. Jākobsons, 1928.g.). 1930.gadā par vairāku cilvēku skeletu atradumiem Skolas un Stabu ielu stūrī ziņots laikrakstā Сегодня Вечером (6.10.1930.). Šos atradumus laikraksts saista ar šajā rajonā bijušo kauna stabu un vispār soda vietu. 1967.gadā, zemes darbos pie Stabu ielas 6 nama, atrastas vairākas 16.-17.gs. apbedījumiem raksturīgas	Pirms ēkas jaunbūves Stabu ielā 2a veikta arheoloģiskā izpēte. Fiksēts viens postīts apbedījums, atradumi, kas precizētu datējumu netika atrasti. Arheoloģiskās izpētes darbi veikti 2021 (M.Lūsēns)	Avotos nav minēta.
15	281.347038	Matīsa	Kapsēta Marijas un Matīsa ielu stūrī	Rakstītajos vēstures avotos ziņas par šādu kapsētu nav atrodamas. LNVMA arhīvā atrodamas ziņas, ka ielu stūrī, rokot telefona kabeļus, 1,3 m dziļi atrastas vairākas 16.-17.gs. bronzas riņķasaktas, astoņu cilvēku galvaskausi u.c. kauli (H. Riekstiņš, 1929.g.).	Izpēte nav veikta	Avotos nav minēta.
16		Vīlandes/Vidus/Ausekļa/Hanzas	Ziemeļu kara upuru kapsēta	Kartogrāfiskajā materiālā nav liecību par kapsētu šajā pilsētas daļā. Nav arī arhīvu ziņas par cilvēku kaulu atradumiem. Pirmo reizi tās fiksētas 2005.gadā ēkas renovācijas darbu laikā Vīlandes ielā 17. Šajā vietā, iespējams apbedīti 1710.gadā Rīgas aplenkuma laikā bojā gājušie krievu karaspēka zaldāti, vai vēlāk miera apstākļos garnizonā mirušie.	2005.gadā ēkas renovācijas darbu laikā Vīlandes ielā 17 zem ēkas pagrabiem atklāja un izpētīja 15 apbedījumus. Mirušie guldīti trijās kārtās, atrasts pareizticīgo krustiņa piekariņš. Apbedījumi atklāti arī Vīlandes ielā 11, izpētīts viens apbedījums un fiksēti četri pareizticīgo krustiņu piekariņi. Jaunas ēkas būvniecības laikā Vīlandes ielas 11, pagalmā atklāti un izpētīti vairāk kā 60 apbedījumi. Arheoloģiskās izpētes darbi veikti 2005 (I. Melne), 2007 (M. Lūsēns) un R. Brūzis (2021/2022).	Avotos nav minēta.
17		Dzirnavu	Kapsēta (?) pie Dzirnavu ielas 82	Rakstītajos vēstures avotos ziņas par kapsētu šajā vietā nav atrodamas. VKPAI Dokumentācijas centrā atrodas ziņojums par to, ka 2000.gadā, celtniecības darbos Dzirnavu ielas 82 pagalmā, atrasti vairāki cilvēku galvaskausi u.c. kauli (J. Urtāns, 2000.).	Izpēte nav veikta	Avotos nav minēta.